

Gyűrűfűi vizes élőhelyek Rotatoria és Crustacea faunájának vizsgálata

KÖRMENDI SÁNDOR

Kaposvári Egyetem Állattudományi Kar Természetvédelmi Tanszék,
H-7400 Kaposvár, Guba Sándor u. 40., Hungary, e-mail: kormendi@ke.hu

KÖRMENDI, S.: *Rotatoria and Crustacea investigation in aquatic habitats of Gyűrűfű (SW Hungary)*.

Abstract: Between 22-23. 06, 2007 Rotatoria and Crustacea fauna of three different water bodies (puddle, well, brook) were examined at Gyűrűfű. Altogether 14 (4 Rotatoria and 10 Crustacea) taxa were identified. Density and number of taxa were very low. Mainly well-adaptable frequent species were found. Common species indicated meso-eu-politrofic and béta-alfa-mesosaprobic and polisaprobic water qualities.

Keywords: Rotatoria, Crustacea, faunistic investigation

Bevezetés

A Zselic különböző víztípusainak Rotatoria és Crustacea faunájáról eddig nem találtak publikált adatokat. A II. Magyar Biodiverzitás Napok megszervezése a dél-zselici Gyűrűfűn lehetőséget adott arra, hogy elkezdődjön ezen taxonok vizsgálata is. A továbbiakban a kutatásokat kiterjesztjük a Zselici Tájvédelmi Körzet egész területén található jellemző vizes élőhelyekre, melyek célja a faunisztikai és hidrológiai állapot felmérése.

Anyag és módszer

A gyűrűfűi kijelölt mintavételi területen belül több víztípus vizsgálatát 2007. június 22-23-án végeztük el. Sajnos a csapadékszegény, száraz időjárás miatt a terület több vizes élőhelye kiszáradt, így a vizsgálati időtartam alatt a területen átfolyó patak, patak menti kiszáradó tócsák és egy ásott kút vizsgálatát végeztük el.

A mintavételi helyeken 1-10 dm³ vizet szűrtünk át 25 µm lyukbőségű planktonhálón. A patakmeder és tócsák átvizsgálásához kaparó és kézháló, valamint szitasorozatot használtunk. A patakmeder vizsgálatokor 10 m-es szakaszokat mintáztunk. A minták tartósítása formalinnal történt.

A mikroszkópi határozásokat CARAUSU et. al. 1955, MÖCZÁR 1969, KOSTE 1978, EINSLE 1993, GULYÁS, FORRÓ 1999 és MEISCH 2000 határozókönyvei segítségével végeztük.

Eredmények

Az előkerült taxonok listája:

Phylum: ASCHELMINTHES

Classis: **Rotatoria**

Subclassis: Eurotatoria

Ordo: **Bdelloidea***Philodina citrina* EhrenbergOrdo: **Ploima***Brachionus angularis* Gosse*B. quadridentatus* var. *brevispinus* (Ehrenberg)*Lecane luna* (O. F. Müller)

Phylum: ARTHROPODA

Subphylum: Crustacea

Classis: **Malacostraca**Ordo: **Edriophthalma**

Subordo: Isopoda

Asellus aquaticus (Linnaeus)

Subordo: Amphipoda

Gammarus fossarum KochClassis: **Phyllopoda**

Subclassis: Calmanostraca

Ordo: **Cladocera***Ceriodaphnia rotunda* Sars*Scapholeberis mucronata* (O. F. Müller)*Alona guttata* Sars*Chydorus sphaericus* (O. F. Müller)Classis: **Maxillopoda**

Subclassis: Ostacoda

Ordo: **Podocopida***Cypris pubera* O. F. Müller*Notodromas monacha* (O. F. Müller)

Subclassis: Copepoda

Ordo: **Cyclopoida***Macrocylops albidus* (Jurine)*Eucyclops serrulatus* (Fischer)

A vizsgált mintavételi helyeken talált taxonok számát és egyedsűrűségét a 1. táblázat tartalmazza.

1. táblázat: A vizsgált víztípusokban található taxonok és egyedsűrűségük

Taxon	Patak	Tócsák	Ásott kút
Rotatoria Ind./10 dm³			
<i>Philodina citrina</i> Ehrenberg	24		
<i>Brachionus angularis</i> Gosse		466	
<i>B. quadridentatus</i> var. <i>brevispinus</i> (Ehrenberg)		302	
<i>Lecane luna</i> (O. F. Müller)		125	
Isopoda Ind./m²			
<i>Asellus aquaticus</i> (Linnaeus)	4	45	
Amphipoda Ind./m²			
<i>Gammarus fossarum</i> Koch	466		
Cladocera Ind./10 dm³			
<i>Ceriodaphnia rotunda</i> Sars		243	
<i>Scapholeberis mucronata</i> (O. F. Müller)	34		
<i>Alona guttata</i> Sars		155	
<i>Chydorus sphaericus</i> (O. F. Müller)	44		102
Ostracoda Ind./10 dm³			
<i>Cypris pubera</i> O. F. Müller	34		
<i>Notodromas monacha</i> (O. F. Müller)		53	
Copepoda Ind./10 dm³			
<i>Nauplius</i>	114	344	38
<i>Copepodit</i>	12	26	9
<i>Macrocylops albidus</i> (Jurine)		18	
<i>Eucyclops serrulatus</i> (Fischer)			13

Diszkusszió

A vizsgált vizekben alacsony az előfordult taxonok száma. A meghatározott fajok a mezo-eu-politrófikus és a béta-mezozaprobikustól a poliszabrobikus vizekben egyaránt előforduló eurök fajok. (ILLIES 1987, GULYÁS 1998). Ritka, az adott víztípusokra karakter taxonokat nem találtunk. A csapadékosabb időjárás és az egész vegetációs időszakra kiterjedő vizsgálatok esetében a fajszám és az egyedsűrűség várhatóan jelentősen növekedne, mely a terület biodiverzitásának és a jellemző víztípusok vízminőségének pontosabb meghatározását jelentené.

Irodalom

- CARASU, S.-DOBREANU, E.-MANOLACHE, C. 1955: Crustacea (Amphipoda forme salamastre si de apa dulce). - Fauna Rep. Pop. Rom. IV/4.
- EINSLE, U. 1993: Crustacea, Copepoda, Calanoida und Cyclopoida. - Gustav Fischer Verlag, Jena pp. 1-206.
- GULYÁS P. 1998: Szaprobiológiai indikátorfajok jegyzéke. - Vízi természet- és környezetvédelem 6: 1-96.
- GULYÁS P., FORRÓ L. 1999: Az ágascsapu rákok (Cladocera) kishatározója. - Vízi természet- és környezetvédelem 9: 1-237.
- ILLIES, J. 1978: Limnofauna Europaea. - Gustav Fischer Verlag, Stuttgart pp. 55-253.
- KOSTE, W. 1978: Rotatoria Die Rädertiere Mitteleuropas. - Gebrüder Borntraeger, Berlin pp. 1-673.
- MEISCH, C. 2000: Crustacea-Ostracoda. - Süßwasserfauna von Mitteleuropas 8/3: 1-522.
- MÓCZÁR L. 1969: Állathatározó I. - Tankönyvkiadó, Budapest: 119-147.